

අම්මාගෙන් ලියුමක් නෑ හා නවත් කතා

උපදේශක මණ්ඩලය

ආචාර්ය ඉඳුරාගාර් ධම්මරතන හිමි
මහාචාර්ය ආර්. එම්. ඩබ්ලිව්. රාජපක්ෂ
මහාචාර්ය තී. ර. ගාමිණි දැල බණ්ඩාර
ආචාර්ය අශෝක ප්‍රේමරත්න

සංස්කාරකවරු

කපුගොල්ලුවේ ආනන්දකිත්ති හිමි
ලක්ෂමන් ප්‍රනාන්දු
තිලණි දිනුෂා විමලසිරි
නදීකා ආරියදාස

භාෂා පරිවර්තනයට පූර්විකාවක් කපුගොල්ලුවේ ආනන්දකිත්ති හිමි

“Translation” යන්න සිංහලයට පැමිණෙන්නේ “පරිවර්තනය” යනුවෙනි. “පරි” උපසර්ගය පූර්ව කොට ඇති වෘත් (පෙරළීමේ) ධාතුවෙන් නිපන් “පරිවර්තන” යන්නෙහි “නැවත පෙරළීම”, “පවතින තත්ත්වයෙන් වෙනත් තත්ත්වයකට පත් කිරීම” යන අර්ථ අඩංගු වේ. නමුත් භාෂා පරිවර්තන ක්ෂේත්‍රයෙහි “පරිවර්තනය” යන්න හුදෙක් ම එක් භාෂාවකින් ඇති යමක් තවත් භාෂාවකට හැරවීම අදහස් වේ.

පරිවර්තන ක්ෂේත්‍රයෙහි තම අධ්‍යයන කටයුතුවල නියැලුණු විවිධ විද්වතුන් “භාෂා පරිවර්තනය” (Translation) යන්න කුමක්දැයි නිර්වචනය කොට තිබේ. ඊ. නීඩා (E. Nida) වාග්විද්‍යාඥයෙක් මෙන් ම භාෂා පරිවර්තන ක්ෂේත්‍රයෙහි තම අධ්‍යයන කටයුතු සිදුකළ විද්වතෙකි. ඔහු පහත සඳහන් පරිදි භාෂා පරිවර්තනය යන්න නිර්වචනය කොට ඇත.

“භාෂා පරිවර්තනය යන්නෙහි අන්තර්ගත වන්නේ මූල භාෂාවේ අදහස් ඇතුළත් කෘති වර්ණිත, (Clost) අස්වාභාවික, (Unnatural) සමතාවයෙන් යුතු (Equivalent) අර්ථ මගින් ලක්ෂ්‍ය භාෂාවේ එම අර්ථය ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීමත්, එම ක්ෂේත්‍රය අධ්‍යයනය කිරීමත් ය.”¹

-
1. Translation Consist of reproducing in reciptor language the closet unnatural equivalent of the source language massage text in terms of meaning and secondory in the field of stndy.

ජේ.සී. කැට්ෆෝඩ් (J. C. Catford) ගේ නිර්වචනයට අනුව "එක් භාෂාවකින් ඇති ලිඛිත පණිවිඩයක් හෝ ප්‍රකාශයක් තවත් භාෂාවකින් එම පණිවිඩය එසේත් නැත්නම් ප්‍රකාශය සමතාවයෙන් (Equivalent) යුතු අර්ථ මගින් ලක්ෂ්‍ය භාෂාවට නැවත පත්කිරීමට ප්‍රයත්න දැරීම භාෂා පරිවර්තනයයි".²

පීටර් නිව්මාර්ක් (Peter Newmark) දක්වන අන්දමට භාෂා පරිවර්තනය යනු "මූල භාෂාවේ පාඨ ලක්ෂ්‍ය භාෂාවෙන් ඒ වෙනුවට යෙදීමේ හෝ ලක්ෂ්‍ය භාෂාවට නැවත පත් කිරීමේ කායනීය එසේත් නැතිනම් මෙහෙයුම පරිවර්තනයයි".³

"එක් භාෂාවකින් ඇති යමක් තවත් භාෂාවකට අනුවර්තනය කිරීම භාෂා පරිවර්තනය යි."⁴ යනුවෙන් භාෂා පරිවර්තනය නිර්වචනය කොට ඇත්තේ, එම ක්ෂේත්‍රයෙහි අධ්‍යාපන කටයුතුවල නියැලුණු රැඩ්ල් (Rhedle) නම පවිවරයා යි.

භාෂා පරිවර්තන ක්ෂේත්‍රයෙහි තම අධ්‍යයන කටයුතු කළ තවත් විද්වත් පිරිසක් එය නිර්වචනය කරන්නේ "එක්

-
2. Translation Consist of replacement in the attempt of a written message or statement in one language of the same message or statement of another language by equivalent into target language textual material.
  3. Translation as activity or oppotion of replacement or substitution of S. L. text into T. L. textual material.
  4. Translation as rendering something from one language into another language.

භාෂාවකින් ඇති අනගි, අත්‍යවශ්‍ය, සිතුවිලි, අදහස්, අර්ථ තවත් භාෂාවකට අනුවර්තනය කිරීම, ඒ වෙනුවට යෙදීම, නැවත නිර්මාණය කිරීම භාෂා පරිවර්තනය" යි යනුවෙනි.

කැලණිය විශ්වවිද්‍යාලීය මානවශාස්ත්‍ර පීඨ ශාස්ත්‍රීය සංග්‍රහයේ 2 වන කලාපයට භාෂා පරිවර්තනය පිළිබඳ ලිපියක් සපයන ආචාර්ය ජුනිල් කාරියකරවන මහතා භාෂා පරිවර්තනය යන්න නිර්වචනය කොට ඇත්තේ "කිසියම් එක් භාෂාවකින් ඉදිරිපත් කරන ලද අදහස් තවත් භාෂාවකට සමාන රූප සහ අර්ථ වටිනාකම් ඇති පාඨයකින් හෝ පාඨවලින් ඉදිරිපත් කිරීම භාෂා පරිවර්තනය යි" යනුවෙනි.

භාෂා පරිවර්තනයෙහි අගය

භාෂා පරිවර්තනය අද අන්තර්ජාතික සහයෝගීතාව හා අවබෝධය නිර්මාණය කිරීමේ ලා ප්‍රබල මෙහෙවරක් කරන මාධ්‍යයකි. දෛනික ව හා අනවරතයෙන් සිදු වන මේ පරිවර්තන ක්‍රියාවලිය නො වන්නට ජාතීන් අතර දුරස්ථතාව වඩ වඩාත් ඇත්වනු ඇති අතර මේ නිසා ම අද ලෝක ප්‍රජාව හමුවේ සාකච්ඡාවට බඳුන් වන වැදගත් මාතෘකා අතර භාෂා පරිවර්තනය වැදගත් තැනක් ගනී.

විද්වත් පර්යේෂණයන්ට අනුව වත්මන් ලෝකයේ භාෂා 3000 - 4000 ක් අතර සංඛ්‍යාවක් භාවිත වේ. ඒ අතුරින් ජාත්‍යන්තර භාෂා ඇත්තේ අතළොස්සකි. එම ජාත්‍යන්තර

භාෂා නොදත් පිරිස අතිවිශාල ය. මේ නිසා එක් භාෂාවකින් පළවන කෘති අනෙක් භාෂාවන්ට පරිවර්තනය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය කාර්යයකි. යම් හෙයකින් භාෂා පරිවර්තන කාර්යය නමින් ක්‍රියාවලියක් ලෝකයේ නොවී නම්, මානව සමාජය තුළ මෙතරම් සම්බන්ධතාවයක් ඇති වේ ද යන්න සැක සහිත ය.

ක්‍රි.පූ. 6 වන ශතවර්ෂයේ භාරතයේ පහළ වූ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රේෂ්ඨ දර්ශනය ප්‍රකාශනයට පත් වූයේ එවකට භාරතයේ ප්‍රචලිතව පැවති මාගධී භාෂාවෙනි. අතීතයේත්, වත්මන් ලෝකයේත් ලක්ෂ සංඛ්‍යාත අනුගාමිකයින් වෙත එම දර්ශනය ළඟා වූයේ හා ළඟා වන්නේ භාෂා පරිවර්තනය මාර්ගයෙනි.

බටහිර ශිෂ්ටාචාරය පිළිබඳ සැලකීමේ දී අතිවිශාල අනුගාමිකයන් සමූහයක් ඇති කතෝලික දහම ආරම්භයේ පැවතියේ හීබ්‍රූ හා ග්‍රීක් භාෂාවලිනි. අද එය ලෝකය පුරා පැතිර පවතින්නේ භාෂා පරිවර්තන කාර්යයෙනි උපකාරයෙනි.

ලෝකය පුරා පැතිර සිටින ඉස්ලාම් අනුගාමිකයෝ සියලු දෙන එක ම භාෂාවකින් කථා නොකරති. එහෙත් නබී නායක තුමාගේ දහම හා ඉගැන්වීම් ඔවුහු දනිති. මේ ශක්‍යතාව සඳහා ද භාෂා පරිවර්තනය ප්‍රධාන සාධකය වී තිබේ.

14 හා 16 ශතවර්ෂවල ආරම්භ වූ විද්‍යා පුනරුදය යුරෝපය පුරාත්, ඉන් පිටතත් පරිවර්තනයේ හේතුවෙන් ව්‍යාප්ත

විය. එසේ ම කොමියුනිස්ට්වාදය, යටත්විජිතවාදය, පැසිෆික්වාදය වැනි සියලු මතවාද ලෝ පුරා පැතිරුණේ හා පැතිරෙන්නේ භාෂා පරිවර්තනය මාර්ගයෙනි.

ජාත්‍යන්තර සංවිධාන වන එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය වැනි සංවිධාන මුළුමනින් ම ලෝපුරා තම සංවිධාන කටයුතු කරනු ලබන්නේ ද භාෂා පරිවර්තනය මගිනි.

වත්මන් ලෝකයට බෙහෙවින් අත්‍යවශ්‍ය විද්‍යාව, තාක්ෂණය, කාර්මිකකරණය, වෛද්‍ය විද්‍යාව, වෙළඳ හා ආර්ථික රටා යන මේ සියල්ල ලොව පුරා ව්‍යාප්ත කිරීමට භාෂා පරිවර්තනයෙන් මහඟු මෙහෙවරක් සිදු වී තිබේ. අනාගතයේ දී ද එය එසේ ම වනු ඇත. මේ අනුව ලෝකයේ විවිධ රටවල් හා ජාතීන් අතර පවත්නා විවිධ සංස්කෘතික, සාමාජික, ආගමික, ආර්ථික සියලු විවිධතා භාෂා පරිවර්තනය මගින් ලෝපුරා විසිරී පැතිරී සිටින ජාතීන් වෙත නිබඳව ලඟා වේ.

ලෝකයේ දැනට පහළ වී ඇති විශිෂ්ට සාහිත්‍ය කෘති හා අනෙකුත් කෘති, පරිවර්තනය හේතුවෙන් විවිධ භාෂා කලාකරන පාඨකයින්හට කියවා රසවිඳීමට අවස්ථාව ලැබී ඇත. දෙවන භාෂා ඉගැන්වීම් සඳහා ද භාෂා පරිවර්තනයෙන් ඉටුවන්නේ මහඟු මෙහෙවරකි.

තව ද වත්මන් ලෝකයේ ඒ ඒ භාෂාවන්ගෙන් පළ වී ඇති කෘති අතුරින් වැඩි ප්‍රමාණයක් පරිවර්තන කෘති යැයි

කිම අතිශයෝක්තියක් නොවේ. විසි එක්වන ශතවර්ෂයට පා
තබා සිටින අපි විශ්ව ගම්මානය කරා ගමන් කරමින් සිටිමු.
මේ පුරෝගාමී මෙහෙවරෙහි සැබෑ නියමුවා බවට පත් වී
සිටින්නේ භාෂා පරිවර්තකයා යි.

භාෂා පරිවර්තන විෂයෙහි ඉතිහාසය

භාෂාවේ ඉතිහාසය ලෝකයේ ඉතිහාස මෙන් ම
දුරාතීතයට විහිදෙන අතර මෙහි ලා නිශ්චිත හෝ ප්‍රාමාණික
නිගමනයක් නොමැත. භාෂා පරිවර්තන ක්‍රියාවලීන් ද
එබඳුම ය. Homo Sapiens නම් සත්වයා Homo Sapiens
Sapiens දක්වා වර්ධනය වූ ආදි මානව යුගයේ කථන භාෂාවක්
භාවිත වන්නට ඇතිවා සේ ම අදහස් පරිවර්තනයන් කිරීමේ
ක්‍රියාවේ ආරම්භය ද ඒ සමග ම සිදුවන්නට ඇත.
සන්නිවේදනයේ ප්‍රාරම්භක අවධියේ දී භාෂාව හුරුබුහුටි
මෙවලමක් ලෙස දියුණුවන්නට පෙර ආගන්තුක ගෝත්‍ර අතර
සහ අන්තර් ගෝත්‍රික ආගන්තුක ප්‍රජාව අතර අංගවලනය
පරිවර්තන මාධ්‍යයක් වන්නට ඇත. පසුව දියුණු වන්නට
ඇත්තේ එකී ප්‍රාථමික පරිවර්තන මාධ්‍යය යි.

පෙරදිග භාෂා පරිවර්තනයෙහි ඉතිහාසය සලකන කල්හි
ඉතා ඇත අතීතයට දිවෙන බව පෙනේ. ව්‍යාකරණ, අලංකාර
සාහිත්‍යය, කාව්‍යකරණය ආදී දෑ විවිධ භාෂාවන්ට පරිවර්තනය
කොට ඇති බවට පිළිගත හැකි සාධක බොහෝ සෙයින්
හමුවේ. බුද්ධ චචනය ඇතුළත් ත්‍රිපිටකය ඇත අතීතයේ දී
භාෂා රැසකට පරිවර්තනය කොට ඇත.

භාෂා පරිවර්තන ක්‍රියාවලියෙහි ශ්‍රී ලාංකික ඉතිහාසය සැලකීමේ දී දේවානම්පියතිස්ස රාජ්‍ය සමය දක්වා දුරාතීතයට විහිදේ. ක්‍රි:පූ 123 දී මිහිඳු මහරහතන් වහන්සේ බුද්ධ චවනය මෙරටට වැඩම වූහ. එතැන් සිට ශ්‍රී ලාංකික හික්ෂුන් වහන්සේ ක්‍රිපිටකයට සිංහල අටුවා ටීකා හා ටීප්පති සම්පාදනය කළහ. බුද්ධ ධර්මයේ ගැඹුරු වදන් ලිහිල් සිංහලයෙන් අර්ථ දැක්වීමක්, ධර්මානුකූල අර්ථය ආරක්ෂා කිරීමක් මෙම හෙළටුවා සම්පාදනයෙහි අරමුණ විය. මෙය භාෂා පරිවර්තනය යි. මෙහි දී සිදු වී ඇත්තේ වචනානුගත පරිවර්තනයට වඩා අර්ථානුගත පරිවර්තනය කි.

ක්‍රි:ව 5 දී භාරතීය හික්ෂුවක වූ බුද්ධඝෝෂ හිමියන්ගේ ආගමනයත්, හෙළටුවා උන් වහන්සේ විසින් පාලියට පරිවර්තනය කිරීමත්, ශ්‍රී ලාංකික භාෂා පරිවර්තන ඉතිහාසයෙහි අද්විතීය අවස්ථාවක් ලෙස හැඳින්විය යුතු වේ.

10 වන ශත වර්ෂයෙහි සිලාමේඝවණීයන් විසින් රචිත සියබස්ලකර, පරිවර්තනය පිළිබඳ එක් පැතිකඩක් පෙන්වන්නාවූ අවස්ථාවකි. ශ්‍රීමත් දණ්ඩීන්ගේ කව්‍යාදර්ශීය අනුසාරයෙන් සියබස්ලකර ලිය වී ඇති බව සැබෑ මුත් එය කාව්‍යදර්ශීයෙහි වචනානු ගත පරිවර්තනයක් නොවේ. එය හුදෙක් අනුවර්තනයකැයි නිර්වචනය කළ හැක්කකි.

13 වන සියවසෙහි ධර්මසේන හිමියන් ධම්ම පදට්ඨ කථා සද්ධර්ම රත්නාවලී නමින් පරිවර්තනය කොට ඇත්තේ

ද අර්ථ පරිවර්තනයක් ලෙසිනි. ඒ බව උන්වහන්සේගේ ම වදන්වලින් එහි සඳහන් වන්නේ "පාලි ක්‍රම හැර අර්ථ පමණක් ගෙන අප කලා වූ ප්‍රබන්ධයෙහි ක්‍රම විලම්බයනාදී අඩු වැඩි ඇතත් ඒ නොසලකා" යනුවෙනි.

මේ අන්දමින් දුරාතීතයේ සිට පරිවර්තන කායඝීය ශ්‍රී ලංකාව තුළ ද මහාපරිමාණයෙන් සිදු වී තිබේ. එහෙත් අභාග්‍යසම්පන්න සිද්ධිය නම් භාරතයේත්, ශ්‍රී ලංකාවේත් භාෂා පරිවර්තනය විෂයක් ලෙස සලකා ඒ පිළිබඳ සාකච්ඡා නො වීම යි.

“Translation” යන වචනය ඉංග්‍රීසි භාෂාවට පැමිණ ඇත්තේ එහි මව් භාෂාව වන ලතින් (Latin) භාෂාවේ “Translatio” යන වචනයෙනි. අපරදිග භාෂා පරිවර්තන කායඝීයෙහි ඉතිහාසය සැලකීමේ දී ක්‍රි.පූ. 3000 තරම් ඇතට දිව යන සාධක හමු වේ. ඒ අනුව පැරණි ඊජිප්තු රාජධානියේ ප්‍රදේශ කීපයකින් සොයාගෙන ඇති ශිලාලිපි භාෂා දෙකකින් ලියවී තිබීමත්, ග්‍රීක් ශිෂ්ටාචාරයේ විවිධ අංශ පවරා ගැනීම සඳහා රෝම වැසියන් භාෂා පරිවර්තනය භාවිත කළ බවට ලැබී ඇති සාක්ෂි මගින් මෙම කරුණ තහවුරු වේ.

එරික් ජැකෝබ්සන් (Eric Jakobson) නම් විද්වතාණන්ට අනුව භාෂා පරිවර්තනයෙහි ආරම්භය සිදුවූයේ රෝම ශිෂ්ටාචාරයෙනි. මෙම අදහස විවාදාපන්න අතිශයෝක්තියක් ලෙස ඇතැමුන් සලකනත්, රෝමානු ශිෂ්ටාචාරය තුළ භාෂා

පරිවර්තනයට ලැබී ඇති තත්වයන් සැලකිල්ලට ගැනීමේ දී එරික් ජැකෝබ්සන්ගේ මතයෙහි යම් සත්‍යයක් ඇති බව පිළිගැනීමට සිදු වේ. ක්‍රි.පු. පළමු වන සියවස දක්වා රෝම ශිෂ්‍යාචාරය සතුව ඔවුන්ගේ ම යැයි සැලකිය හැකි නිර්මාණශීලී සාහිත්‍යයක් නොතිබීමත්, ඒ කාලය දක්වා රෝමානුවන් භාෂාමය හා වාග්විද්‍යාත්මක සීමාවන් නොසලකා ග්‍රීක් ලේඛන පරිවර්තනය කිරීමත් මගින් මේ බව මැනවින් පැහැදිලි වේ.

හොරස් (Horace) හා සිසෙරෝ (Cicero) එකල රෝමයේ විසූ ශ්‍රේෂ්ඨ විද්වත්තු දෙදෙනෙකි. රෝම සාහිත්‍ය පෝෂණය මොවුන්ගෙන් සිදු වූ අතර ග්‍රීක් කෘති පරිවර්තනය ඔවුන් අතින් සිදු විය. "Art of Poetry" නම් කෘතියේ පරිවර්තනය පිළිබඳ හොරස් දක්වා ඇත්තේ "භාෂා පරිවර්තන කලාව යනු වචනානුගත පරිවර්තනය (Word for Word - translation) නො ව අර්ථ පරිවර්තනය"යි (Sense for sense translation) යනුවෙනි.

කෙසේවෙතත් රෝම ශිෂ්‍යාචාරය මැනවින් අධ්‍යයනය කරන කල්හි භාෂා පරිවර්තනය මගින් එහි අධ්‍යාපනය පෝෂණය වීමත්, ග්‍රීක් ශිෂ්‍යාචාරයේ විවිධ අංශ පවරාගැනීමෙන් රෝම අධිරාජ්‍ය ව්‍යාප්ත වීමත් යන කරුණු සිදු වී ඇති බව අවිවාදයෙන් පිළිගැනීමට සිදුවේ.

ජෝජ් ස්ටයින්ර් (George Steiner) භාෂා පරිවර්තන විෂයෙහි ඉතිහාසය කාල හතරකට බෙදා දක්වා තිබේ.

පළමු පරිච්ඡේදය - ක්‍රි.පූ. 1 සියවසේ සිට ක්‍රි.ව. 4 දක්වා⁵
 දෙවන පරිච්ඡේදය - ක්‍රි.ව. 4 සියවසේ සිට ක්‍රි.ව. 19 දක්වා⁶
 තෙවන පරිච්ඡේදය - ක්‍රි.ව. 19 සියවසේ සිට 1940 දක්වා⁷
 සිව්වන පරිච්ඡේදය - 1940 සිට 1960

ජෝජ් ස්ටැන්හෝල්ගේ මෙම බෙදා දැක්වීම නිවැරදි විභජනයක් ලෙස ප්‍රාමාණික ව පිළිගැනීමට ලක් වී නැත. අපරිදිග භාෂා පරිවර්තන විෂයයෙහි ඉතිහාසය පිළිබඳ ව විමසීමේ දී හමුවන තවත් එක් වැදගත් සාධකයක් වන්නේ කතෝලික දහමේ ව්‍යාප්තියයි. දෙවියන් වහන්සේගේ වචනය හෙවත් බයිබලය ආරම්භයේ පැවතියේ හීබ්‍රූ හා ග්‍රීක් භාෂාවලිනි. 1380- 1384 අතර කාලය තුළ ජෝන් වයික්ලිෆ් (John Wycliff) නැමැත්තා විසින් සම්පූර්ණ බයිබලය පළමු වතාවට ඉංග්‍රීසියට පරිවර්තනය කරන ලදී.

ජෝන් පාර්වේ (John Parvery) වයික්ලිෆ්ගේ ශිෂ්‍යයෙකි. 1408 දී වයික්ලිෆ්ගේ පරිවර්තනය ඔහු සංස්කරණය කළේ ය.

-
5. From the Statement of Cicero & Horaces on translation up to the publication of Alexander Fraser Tytler's "Essay on the principles of translation. (1st Century B.C. to 4th Century A. D)
  6. Up to The publication of Valery Lanbands Sons L'invocation de Saint Je'rome (4 A.D. to 19 A. D)
  7. This period commences with the publication of the first paper on machine translation in 1940

එම කෘතියේ සංඥාපනය තුළ පරිවර්තනය පිළිබඳ මෙසේ සඳහන් කොට තිබේ. "වචනයෙන් වචනය පරිවර්තනය කරනවාට වඩා පරිවර්තනය කළ යුත්තේ සමස්ත වාක්‍යයයි." (After the Senrence (meaning) and not only after the words).

විලියම් ටැන්ඩල් (William Tyndale) නැමැත්තා ද බයිබලයෙහි ඉංග්‍රීසි පරිවර්තනයක් කළ අතර එය 1525 මුද්‍රණය කොට තිබේ. 16 වන ශතවර්ෂයේ බයිබලය ඉංග්‍රීසි, ස්පාඤ්ඤ, ජර්මන්, ප්‍රංශ ආදී භාෂාවන්ට ද පරිවර්තනය විය.

ප්‍රංශ ජාතික එතියෙන් ඩොලෙට් (Etienne Dolet) නම් පච්චරයා 1509 දී පළමුවතාවට භාෂා පරිවර්තන න්‍යායක් පිළිබඳ කෘතියක් පළකළ පුද්ගලයායි. එය ප්‍රංශ භාෂාවෙන් ලියූ කෘතියකි. "La Manie're de bien traduire deune languen autre" (How to translate well from one into another) "එක් භාෂාවකින් තවත් භාෂාවකට සාර්ථකව පරිවර්තනය කරන්නේ කෙසේද?" යනුවෙන් පළ කළ එම කෘතියෙහි භාෂා පරිවර්තනය සඳහා උපයෝගී කරගත යුතු න්‍යායන් එසේත් නැත්නම් මුලධර්ම 5 ක් ඇතුළත් වේ. ඒවා නම්,

1. මුල් කෘතියෙහි අර්ථය හා කර්තෘ අදහස් කළ දේ පිළිබඳ ව පරිවර්තකයාට අවබෝධයක් තිබිය යුතු අතර මූලික අර්ථය රැකෙන පරිදි අර්ථ දීමට දුෂ්කර තැන් වෙනොත් විස්තර කිරීමේ නිදහස ඔහුට ඇත.⁸

---

8. The Translator must fully undestand the sense and the orginal author's meaning but he is liberty to clarify obscurities.

2. මූල භාෂාව හා ලක්ෂ්‍ය භාෂාව පිළිබඳ ව උසස් දැනුමක් පරිවර්තකයාට තිබිය යුතුය.⁹
3. පරිවර්තකයා වචනයෙන් වචනය පරිවර්තනය කිරීම නොකළ යුතුය.¹⁰
4. භාෂණයේ දී සාමාන්‍ය භාෂාව ඵලෙස ම යොදා ගත යුතු වේ.¹¹
5. ධ්වනිය රැකීම සඳහා පරිවර්තකයා සුදුසු වචන තෝරා ගත යුතුය.¹²

ධොලෙට් අදහස් කරන්නේ පරිවර්තන කායනීය වූ කලී වාග්විද්‍යාත්මක කායනීයකට වඩා පරිවර්තකයා සතු දක්ෂතාවයේ හා බුද්ධියේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙසයි. එහි දී ලක්ෂ්‍ය භාෂා පද්ධතියන්ගේ සමාජය හා සංස්කෘතිය පිළිබඳ මනා අවබෝධයක් පරිවර්තකයාට තිබිය යුතු බව ඔහුගේ මතයයි. 16 වන ශතවර්ෂයේ දී ජෝන් ඩෙල්හැම් (John Delham) සාහිත්‍ය පරිවර්තනය සඳහා භාෂා පරිවර්තන න්‍යායන් කීපයක් ඉදිරිපත් කළ අතර විධිමත් භාෂා පරිවර්තන න්‍යායන් පිළිබඳව පළමු වරට කරුණු දක්වන ලද්දේ 18 වන ශතවර්ෂයේ විසු ඇලෙක්සෙන්ඩර් ෆ්‍රෙසර් ටිට්ලර් (Alexsender Fraser Tytler) නම් පඬිවරයා විසිනි. ඔහු පරිවර්තන න්‍යායයන් තුනක් ඉදිරිපත් කළේය.

-
9. The translator should have a perfect knowledge of both S. L. and T. L.
  10. The translator should avoid word for word renderings.
  11. The translator should use form of speech in common use.
  12. The Translator should choose the correct words to produce the correct tone.

1. මුල් කෘතියෙහි සම්පූර්ණ අර්ථය සම්පූර්ණ වශයෙන් ලක්ෂ්‍ය භාෂාවට පරිවර්තනය කළ යුතු ය.¹³
2. මුල් කෘතියෙහි ලේඛන රීතිය හා ශෛලිය එලෙසින් ම ලක්ෂ්‍ය භාෂාවෙන් ඉදිරිපත් විය යුතු ය.¹⁴
3. පරිවර්තනය මුල් කෘතියෙහි රචනයක් ම විය යුතු ය.¹⁵

19 ශතවර්ෂයේ දී ඉංග්‍රීසි හා ජර්මන් මූලධර්ම මගින් භාෂා පරිවර්තනය පිළිබඳ මතු කළ ප්‍රධාන ගැටලුව වූයේ භාෂා පරිවර්තනය "නිර්මාණශීලී කායනීයක්" (Creative enterprise) ද එසේත් නැතිනම් "යාන්ත්‍රික කායනීයක්" (Mechanical enterprise) ද යන්න යි. ජර්මන් ජාතික පරිවර්තකයෙකු වූ ඇගුස්ට් විල්හෙල්ම් ෂ්ලේගල් (August Wilhelm Schlegel) භාෂා පරිවර්තනය යාන්ත්‍රික කායනීයක් ලෙස දක්වූ අතර ඉංග්‍රීසි ජාතික කොල්රිජ් (Coleridge) එය නිර්මාණශීලී කායනීයක් ලෙසත් නිර්වචනය කළේ ය.

කෙසේ වෙතත් මෙම යුගයේ විසූ හෙන්රි වඩ්ස්වර්ත් ලෝන්ග්ලෝ (Henry Wadsworth Longfellow) භාෂා පරිවර්තනය පිළිබඳ දක්වන ලද මතය වන්නේ පරිවර්තකයෙකු යනු "කවියෙකු හෝ විචාරකයෙකු නො ව පැහැදිලි අර්ථ නිරූපණය කරනු ලබන තාක්ෂණික ශිල්පියෙකි" යන්න යි.

-
13. The translation should give a complete transcription of the idea of the original work.
  14. The style and the manner of writing should be of the same character with that of the original.
  15. The translation should have all the ease of the original composition.